

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Освітня програма	40759 Середня освіта (Історія)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40759
Назва ОП	Середня освіта (Історія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Лиман Ігор Ігорович, Куштан Наталія Михайлівна, Шваб Анатолій Георгійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	30.09.2021 р. – 02.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/accreditation-op-014-mh-1.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://mdu.edu.ua/?p=43160>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Аналіз провадження освітньо-наукової діяльності за ОПП «Середня освіта (Історія)» у Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського (далі МНУ) засвідчив, що вона реалізується на належному рівні та забезпечує необхідний рівень підготовки магістрів, вчителів історії ЗЗСО. Аналіз звіту про самооцінювання, вивчення документації та проведення акредитаційної експертизи дають підстави експертній групі вважати, що освітня діяльність забезпечує виконання поставлених цілей та програмних результатів навчання, а зміст ОПП та практики її реалізації відповідають вимогам нормативних документів і враховують потреби учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін. Освітній процес відбувається відповідно до законодавства України та нормативних документів ЗВО, здійснюється у сприятливому і комфортному для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників освітньому середовищі. Експертиза засвідчила загальну відповідність ОПП критеріям оцінювання якості освітньої програми. Виявлені недоліки не є суттєвими. ОПП «Середня освіта (Історія)» у МНУ імені В. О. Сухомлинського та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають усім критеріям Додатку до «Положення про акредитацію освітніх програм».

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ відзначає в цілому позитивне враження від досвіду впровадження освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» ОС «магістр» у МНУ і констатує про належний її рівень. Сильні сторони та позитивні практики: проєктування та визначення цілей ОПП здійснено з урахуванням останніх тенденцій в освітній галузі; запровадження елементів навчання через виробничі практики; тісна співпраця із базами виробничих практик та належний рівень організації практик; належна освітньо-педагогічна підготовка здобувачів; прозора та зрозуміла система відбору здобувачів ОПП; нормативними документами МНУ передбачені можливості академічної мобільності та зарахування результатів навчання у неформальній освіті; застосування практик інтернаціоналізації діяльності НПП і здобувачів ОПП; здобувачі ОПП пройшли курс «Академічна доброчесність», розроблений спільно American Councils for International Education, Посольством США в Україні, Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) на освітній платформі EdEra; належний рівень навчально-методичного забезпечення ОПП та вільний доступ до електронних ресурсів і електронних баз вітчизняних та іноземних наукових видань наукової бібліотеки МНУ; безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, та дає можливість задовольнити їхні потреби і інтереси; створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами; в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони та недоліки: значне зміщення акцентів у формуванні фокусу/ унікальності ОПП на освітньо-педагогічну складову; відсутність чітко визначеного фокусу базової історичної підготовки та її слабке представлення у нормативній частині ОПП / у визначенні програмних результатів навчання; відсутність випускової кваліфікаційної роботи; суттєве домінування в структурі ОПП освітньо-педагогічної компоненти; предметна та проблемна скерованість, запроваджених в ОПП теоретичних освітньо-педагогічних дисциплін, тісно між собою пов'язана та перегукуються одна з одною; відсутність чіткого фокусу на підготовку вчителя за предметною спеціалізацією історія (його вужчої предметної чи професійно-педагогічної спеціалізації); недостатня частка у нормативній структурі ОПП ОК, які формують спеціальні (фахові) компетентності історика; фахові компетентності історика формуються, здебільшого, за рахунок вибіркової частини ОПП; обмеження можливостей формування здобувачами ІОТ із визначеного розробниками та ЗВО переліку вибірових навчальних дисциплін; відсутність можливостей довільного вибору навчальних дисциплін з інших ОП та освітніх рівнів; не застосовується практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти; слідуючи рекомендаціям здобувачів та роботодавців, група забезпечення ОПП, під час її останнього перегляду, неналежно проаналізувала можливий негативний вплив цих змін на якість ОПП. Рекомендовано: збалансувати у визначенні цілей та фокусу / унікальності ОПП освітньо-педагогічну та фахову скерованість підготовки вчителя історії; посилити науково-дослідницьку та інноваційну складову через виконання випускової кваліфікаційної роботи та її кореляції із фокусом / унікальністю ОПП; переглянути та збільшити блок дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, які забезпечують формування фахових компетентностей історика; конкретизувати, через які форми, методи навчальної роботи, їх тематичне наповнення ОК забезпечують досягнення ПРН; розширити можливості вибору навчальних дисциплін з інших ОП та освітніх рівнів; збалансувати в структурі ОПП співвідношення аудиторної та самостійної роботи здобувачів, шляхом збільшення аудиторних форм роботи; звужити фокус ОПП та зменшити загальну кількість ОК; оптимізувати структуру та зміст навчальних дисциплін освітньо-педагогічного блоку; збалансувати співвідношення між ОК освітньо-педагогічного спрямування та ОК історичного профілю; запровадити практику академічної мобільності та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти для здобувачів ОПП; створити спеціалізовані лабораторії науково-педагогічної майстерності, які забезпечували б формування у здобувачів науково-дослідницьких, інноваційних компетентностей передбачених 7 рівнем НРК; під час внесення змін до ОПП збалансувати їх із нормативними вимогами МОН та НАЗЯВО щодо організації освітнього процесу.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОПП «Середня освіта (Історія)» Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського (далі МНУ) визначені у меті, яка передбачає «підготовку професіоналів здатних до здійснення педагогічної, методичної та науково-дослідної роботи інноваційного характеру в сфері історичної освіти у закладах профільної середньої освіти». Особливістю даної Програми, окресленою розробниками, є «комплексне поєднання теоретичної та практичної підготовки на підставі традиційних та інноваційних підходів до вирішення актуальних завдань загальної середньої освіти». Засобами поглибленого вивчення історичних та педагогічних дисциплін слугують виробничі практики, яким відведено 30% загального обсягу ОПП (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=5185). Дана Програма є єдиною в м. Миколаєві, що забезпечує підготовку вчителів історії для закладів загальної середньої освіти в області. Цілі ОПП корелюються із цілями та завданнями діяльності ЗВО визначеними Статутом (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/statut-mnu.pdf>) та Стратегією розвитку Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського на період до 2025 року (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/mnu-2025.pdf> МНУ), які полягають у «підготовці висококваліфікованих конкурентоспроможних професіоналів у галузі освіти» та є невід'ємною складовою освітньої місії ЗВО в регіоні.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ встановлено, що у МНУ запроваджено багаторівневу та дієву практику залучення до формування ОПП зацікавлених у впровадженні освітнього процесу та його результатах сторін. Моніторинг якості Програми за участю здобувачів здійснюється у формі усного опитування під час проведення занять НПП; під час зустрічей із групою забезпечення і гарантом; під час щоместрового анонімного анкетування здобувачів (http://mdu.edu.ua/?page_id=560); під час публічного обговорення змін до ОПП на засіданнях кафедри історії та Вченої ради факультету, про що свідчать надані ЗВО на запит ЕГ витяги із протоколів. До удосконалення ОПП активно залучалися роботодавці та представники баз практик. Зокрема, в обговоренні змін до ОПП на засіданнях кафедри історії брали участь директор Миколаївського муніципального колегіуму імені В. Д. Чайки С. М. Січка, який запропонував для формування теоретичних та практичних навиків вчителя історії ЗЗСО ввести курси «Методика і технології навчання історії у ЗЗСО та ЗВО» (ОПП 2020 р.) та «Концепція Нової української школи» (ОПП 2021 р.). Посилення практичної та методичної складової підготовки майбутніх фахівців підтримала вчитель історії та правознавства Мішкова-Погорілівської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату В. С. Гінкул (протоколи засідання кафедри історії №8 від 11 червня 2020 р., № 10 від 3 серпня 2020 р.). Пропозиції щодо проекту ОПП 2020 р. С. М. Січка та В. С. Гінкул викладені у рецензіях (<https://drive.google.com/file/d/19xoHPP7dgcxh6Qqqmjfaa2RnP-q7uJ-K/view>). Зміни до проекту ОПП (2021 р.) обговорювалися на засіданнях кафедри історії 29 грудня 2020 р. (протокол №9), 30 червня 2021 р. (протокол № 19) та 27 серпня 2021 р. (протокол №1). Запропоновані зміни стосувалися перенесення фахових дисциплін історичного профілю до блоку вибіркових дисциплін (пропозиція Н. А. Кашперук); збільшення обсягу дисциплін методичного та педагогічного профілю практичної підготовки (пропозиція Н. О. Рубаняка); розширення можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок формування загального переліку вибіркових дисциплін, а не за тематичними блоками (пропозиція Р. В. Сантар). У МНУ застосовується практика залучення до перегляду ОПП представників академічної спільноти з інших ЗВО. В обговоренні проектів ОПП брали участь завідувач кафедри історії України ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», д. і. н., доцент О. В. Набока, завідувач кафедри філософії освіти, теорії й методики суспільствознавчих предметів Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, д. і. н., професор І. Є. Ніколаєв, завідувачка кафедри історії, археології та методики викладання Херсонського державного університету к. і. н., доцент Н. М. Кузовова. Пропозиції до ОПП стосувалися посилення педагогічно-методичної та практичної складової фахової підготовки, розширення можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії. З моменту ліцензування, ОПП удосконалювалася двічі: в 2020 та 2021 роках.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання ОПП визначені з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальностей «011 Освітні, педагогічні науки», «014.03 Середня освіта (Історія)» та «032 Історія та археологія», освітньої/педагогічної та гуманітарної галузей, регіональних освітньо-наукових потреб. Це проявляється як в освітньо-теоретичній, так і в практичній складовій ОПП: у запровадженні в її структуру відповідних освітніх компонентів та їх тематичній скерованості; у використанні сучасних освітніх та наукових методик в освітньому процесі; у підготовці необхідних для регіону спеціалістів тощо. Значна увага розробників ОПП приділена останнім тенденціям розвитку системи загальної середньої освіти, які знайшли своє втілення у професійному стандарті «Вчителя закладу загальної середньої освіти» (наказ Мінекономіки № 2736 від 23.12.2020), що зумовило значне посилення нормативної частини програми освітньо-педагогічними компонентами, які покликані забезпечити формування передбачених професійним стандартом компетентностей. Формування сучасних фахових компетентностей вчителя та програмних результатів навчання, які відповідають сучасним тенденціям освітньої/педагогічної науки забезпечується нормативними та вибірковими освітніми компонентами: ОК 4. Сучасні освітні методики та технології у викладанні історії у профільній середній та вищій школі, ОК 5. Шкільний курс «Історія» та методика його викладання у профільній школі, ОК 6. Педагогічна творчість вчителя та методика організації навчання у профільній школі, ОК 7. Нові професійні ролі і завдання вчителя в контексті концепції Нової української школи. Фахові знання історії формуються, здебільшого, за рахунок вибіркових навчальних дисциплін фахової підготовки ВБ 2.1. – ВБ 2.4. в обсязі 14 кредитів та двох нормативних навчальних дисциплін ОК 8 Наука в історії суспільства, ОК 9. Сучасна історіографія вітчизняної історії. Перелік вибіркових дисциплін історичного профілю тісно інтегрований в пріоритетні напрями регіональних історичних досліджень. Формуванню загальногуманітарних та комунікативних компетентностей слугують нормативні навчальні дисципліни циклу загальної підготовки: ОК 01. Філософія освіти, ОК 02. Іноземна мова за професійним спрямуванням, ОК 03. Інформаційно-комунікаційні технології та дві дисципліни вільного вибору. Під час формування нормативної частини, у визначенні цілей та програмних результатів навчання ОПП, враховано досвід Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, Кам'янець-Подільського національного педагогічного університету імені Івана Огієнка, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, Сумського державного педагогічного університету імені А. С.Макаренка, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній. Аналіз ОПП засвідчив, що програмні результати навчання передбачені ОПП відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій сьомого кваліфікаційного рівня (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1341-2011-p#Text>). Дескриптор «Знання» забезпечується ПРН 1 і формується ОК1. Філософія освіти; ОК 4. Сучасні освітні методики та технології у викладанні історії у профільній середній та вищій школі, ОК 5. Шкільний курс «Історія» та методика його викладання у профільній школі, ОК 6. Педагогічна творчість вчителя та методика організації навчання у профільній школі, ОК 7. Нові професійні ролі і завдання вчителя в контексті концепції Нової української школи, ОК 8. Наука в історії суспільства, ОК 9. Сучасна історіографія вітчизняної історії. Дескриптор «Уміння/навички» забезпечуються ПРН1 – ПРН12 і формується ОК1. Філософія освіти; ОК 4. Сучасні освітні методики та технології у викладанні історії у профільній середній та вищій школі, ОК 5. Шкільний курс «Історія» та методика його викладання у профільній школі, ОК 6. Педагогічна творчість вчителя та методика організації навчання у профільній школі, ОК 7. Нові професійні ролі і завдання вчителя в контексті концепції Нової української школи, ОК 8. Наука в історії суспільства, ОК 9. Сучасна історіографія вітчизняної історії, ОК 10. Виробнича (педагогічна) практика у ЗЗСО, ОК 11. Виробнича (організаційно-педагогічна) практика у ЗЗСО. Науково-дослідницькі та інноваційні компетентності здобувачів передбачені дескриптором Уміння/ навички НРК забезпечуються через виконання ІНДЗ, наукову діяльність у проблемних наукових групах та гуртках, через участь у наукових заходах. Курсові та кваліфікаційні випускові роботи ОПП не передбачені. Дескриптор «Комунікація» забезпечується ПРН 2 – ПРН 5, ПРН 7, ПРН 9 і формується ОК 1. Іноземна мова за професійним спрямуванням, ОК 3. Інформаційно-комунікаційні технології, ОК 4. Сучасні освітні методики та технології у викладанні історії у профільній середній та вищій школі, ОК 5. Шкільний курс «Історія» та методика його викладання у профільній школі, ОК 6. Педагогічна творчість вчителя та методика організації навчання у профільній школі, ОК 7. Нові професійні ролі і завдання вчителя в контексті концепції Нової української школи, ОК 10. Виробнича (педагогічна) практика у ЗЗСО, ОК 11. Виробнича (організаційно-педагогічна) практика у ЗЗСО. Дескриптор «Відповідальність та автономія» забезпечується ПРН 2 – ПРН 12 і формується ОК 1. Філософія освіти, ОК 6. Педагогічна творчість вчителя та методика організації навчання у профільній школі, ОК 7. Нові професійні ролі і завдання вчителя в контексті концепції Нової української школи, ОК 10. Виробнича (педагогічна) практика у ЗЗСО, ОК 11. Виробнича (організаційно-педагогічна) практика у ЗЗСО.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Проектування та визначення цілей ОПП здійснено з урахуванням останніх тенденцій в освітньої галузі, запровадження елементів навчання через виробничі практики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Значне зміщення акцентів у формуванні фокусу/ унікальності ОПП на освітньо-педагогічну складову; відсутність чітко визначеного фокусу базової історичної підготовки та її слабе представлення у нормативній частині ОПП / у визначенні програмних результатів навчання; відсутність випускової кваліфікаційної роботи. Рекомендовано: збалансувати у визначенні цілей та фокусу / унікальності ОПП освітньо-педагогічну та фахову скерованість підготовки вчителя історії; посилити науково-дослідницьку та інноваційну складову через виконання випускової кваліфікаційної роботи та її кореляції із унікальністю ОПП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітньо-професійна програма загалом відповідає визначеному критерію, недоліки не є суттєвими і можуть бути усунені під час найближчого перегляду та удосконалення ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ЕГ встановлено, що заявлений загальний обсяг ОПП «Середня освіта (Історія)» в редакції 2020 та 2021 років відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» і становить 90 кредитів ЄКТС, із яких 23 кредити відведено на дисципліни вільного вибору.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура ОПП та її змістове наповнення укладені у логічно-послідовну схему освітніх компонентів, згрупованих за блоками: нормативних дисциплін загальної підготовки (12 кредитів), дисциплін спеціальної (фахової) підготовки (22 кредити), дисциплін вільного вибору (23 кредити). Змістове наповнення нормативної частини ОПП (2021 р.), яка формує спеціальні (фахові) компетентності педагога-методиста, сформовано у логічній послідовності, що дозволяє в цілому досягнути заявлених цілей та ПРН, визначених розробниками ОПП. Натомість, певні застереження викликає можливість формування належних фахових компетентностей та досягнення необхідних ПРН вчителя за предметною спеціалізацією «Історія». В ОПП (2021 р.) освітні компоненти, які покликані забезпечити засвоєння глибоких знань з історії, забезпечуються лише двома навчальними дисциплінами ОК 07. Наука в історії суспільства та ОК 09. Сучасна історіографія вітчизняної історії, які охоплюють лише незначну нішу предметного поля сучасної історичної науки та шкільного курсу історії. Поглибленню знань з історії, за задумом розробників, покликана забезпечити вибіркова частина ОПП, де на дисципліні спеціальної фахової підготовки відведено чотири ОК загальним обсягом 14 кредитів, проте запропонований перелік вибіркових дисциплін історичного профілю не укладений у логічно послідовну схему, яка б формувала базові знання шкільного курсу історії, а зорієнтована на наукову спеціалізацію НПП. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та Матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньої програми (2021 р.) укладені без належної кореляції. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін, які забезпечують фахову підготовку історика, засвідчили, що значна частина програмних компетентностей та програмних результатів навчання, визначених розробниками, формуються здобувачами самостійно під час самостійного опрацювання теоретичної частини програми та під час проходження виробничих практик і не охоплені окремими нормативними ОК, що ставить під сумнів їх рівень та якість. Заявлені у робочих програмах навчальних дисциплін форми і методи навчальної роботи, їх тематичне наповнення не дозволяють у повній мірі досягнути заявлених програмних компетентностей, програмних результатів навчання та вимог Національної рамки кваліфікації до освітнього рівня магістра.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОПП, навчально-методичного забезпечення та робота у фокус групах засвідчили, що зміст ОПП, в цілому, укладено відповідно до її мети та фокусу – «підготовки професіоналів здатних до здійснення педагогічної, методичної та науково-дослідної роботи інноваційного характеру в сфері історичної освіти у закладах профільної середньої освіти». В нормативній частині ОПП 2021 року належно представлені ОК теоретичного та практичної підготовки освітньо-педагогічного профілю, що, в цілому, відповідає галузевій зорієнтованості спеціальності 014 «Середня освіта» за предметною спеціалізацією 014.03 «Середня освіта (Історія)». Проте, недостатньо представлені навчальні дисципліни, які формують фахові компетентності історика. У загальній структурі нормативної частини спеціальної (фахової) підготовки, дисципліни освітньо-педагогічного блоку представлені ОК 4. Сучасні освітні методики та технології у викладанні історії у профільній середній та вищій школі (5 кредитів), ОК 5. Шкільний курс «Історія» та методика його викладання у профільній школі (3 кредити), ОК 6. Педагогічна творчість вчителя та методика організації навчання у профільній школі (3 кредити), ОК 7. Нові професійні ролі і завдання вчителя в контексті концепції Нової української школи (3 кредити), ОК 10. Виробнича (педагогічна) практика у ЗЗСО (12 кредитів), ОК 11. Виробнича (організаційно-педагогічна) практика у ЗЗСО (18 кредитів) загальним обсягом 44 кредити, що складає майже 85 % усього обсягу циклу дисциплін спеціальної підготовки. Натомість, фахові компетентності історика формуються лише двома нормативними дисциплінами ОК 8. Наука в історії суспільства (5 кредитів), ОК 9. Сучасна історіографія вітчизняної історії (3 кредити) загальним обсягом 8 кредитів, що складає неповних 15 % від загального обсягу даного циклу (<https://drive.google.com/file/d/1XkVEbGvCuBe1Uo-9LpsP3H7aYTWhXTr/view>). У структурі та змісті більшості дисциплін освітньо-педагогічного блоку нормативної фахової підготовки ОПП 2020 року та ОК 4. Сучасні освітні методики та технології у викладанні історії у профільній середній та вищій школі ОПП 2021 року значна частка навчального часу відведена опануванню педагогіки та методики навчання у ЗВО, що є предметним полем спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Тематична проблематика ОК історичного профілю ОПП 2021 року охоплює лише окремі аспекти проблемного поля історичної науки та шкільного курсу історії. Оскільки ОПП не звужує предметне поле/фокус фахової спеціалізації вчителя історії, то формування необхідних теоретичних, практичних та науково-дослідних компетентностей, по суті, має набуватися здобувачами самостійно під час проходження виробничих практик. У випадку, якщо здобувач не має фахової освіти бакалавра спеціальностей «032 Історія та археологія», або 014.03 «Середня освіта (Історія)», самостійно їх опанувати за період навчання на ОПП неможливо.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) здобувачів ОПП «Середня освіта (Історія)» МНУ регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/iwkn>), «Положенням про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором у МНУ імені В. О. Сухомлинського» (<http://surl.li/petd>), «Положенням про неформальну освіту учасників освітнього процесу Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського» (<http://surl.li/qnmh>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність» (<http://surl.li/jxrw>). Ознайомлення із нормативно-правовою базою та організацією освітнього процесу, зустрічі із здобувачами, деканатом та НПП засвідчили, що у МНУ запроваджена практика формування ІОТ. Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується шляхом формування індивідуального навчального плану здобувачів, який передбачає самостійне обрання вибіркового компонента, зарахування результатів навчання отриманих у інших закладах освіти та у неформальній освіті, укладання індивідуальних графіків навчання та складання сесії, обрання баз практик; реалізацію власних наукових зацікавлень шляхом формування тематики індивідуальних науково-дослідних завдань, рефератів, повідомлень тощо. Формування індивідуального плану здобувачів та формування переліку вибіркового дисциплін на перший рік навчання відбувається на початку першого семестру і наприкінці другого семестру на другий рік навчання. Інформація про перелік запропонованих ЗВО вибіркового дисциплін, їх анотації та робочі програми навчальних дисциплін розміщуються на сайті кафедри (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=4976) та університету (http://mdu.edu.ua/?page_id=36547). Відбір навчальних дисциплін здійснюється шляхом електронного анкетування. Формування груп слухачів вибіркового дисциплін відбувається із урахуванням рейтингу освітніх досягнень здобувачів та дотриманням визначених ЗВО вимог щодо максимальної і мінімальної чисельності груп. Варіативна компонента навчального плану ОПП становить 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС. В ОПП 2021 року вибірково частину розділено на 2 блоки: навчальні дисципліни загальної підготовки (9 кредитів) та спеціальної (фахової) підготовки (14 кредитів). ОПП 2020 року передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії через блоки вибіркового дисциплін, а ОПП 2021 року – через довільний вибір ОК із запропонованого переліку дисциплін вільного вибору, який корегується щорічно. Перелік вибіркового дисциплін ОПП 2021 року укладений з ОК, які формують загальні фахові компетентності та поглиблюють знання із нормативних дисциплін спеціальної (фахової) підготовки. Практика обрання дисциплін із ОПП інших спеціальностей, галузей знань, рівнів освіти поза визначеним ЗВО переліком не застосовується. Можливість вибору в межах семестрів обмежена вузьким переліком дисциплін, визначених кафедрами.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ встановлено, що в підготовці здобувачів ОПП «Середня освіта (Історія)» МНУ, значна увага відведена практичній підготовці, яка, насамперед, зорієнтована на формування освітньо-педагогічних та організаційних компетентностей учителя історії ЗЗСО. Формування необхідних практичних навиків здійснюється, як під час аудиторних навчальних занять, так і під час проходження виробничих практик. У загальній структурі навчального навантаження ОПП практичним / семінарським заняттям відведено 318 годин аудиторних занять; на Виробничу (педагогічну) практику у ЗЗСО відведено 12 кредитів (8 навчальних тижнів), на Виробничу (педагогічну) практику у ЗЗСО 18 кредитів (12 навчальних тижнів). У цілому виробничим практикам відведено 30 кредитів, що складає 30 % від загального обсягу О П П. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін та програм практик (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=4378), зустрічі ЕГ із здобувачами та керівниками баз практик засвідчили високий рівень їх організації та проходження, що дозволяє набути необхідні фахові компетентності, передбачені Професійним стандартом учителя ЗЗСО. Проведення практик регламентовано й здійснюється відповідно до Положенням про практичну підготовку (<http://surl.li/qivi>) і програм практик. Базами проходження практик здобувачів ОПП слугують, здебільшого, ЗЗСО міста Миколаєва та Миколаївської області.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз структури навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін, ознайомлення із організацією освітнього процесу в ЗВО засвідчили, що формування соціальних навичок (soft skills) у здобувачів ОПП забезпечується, як через окремі ОК, так і спеціальні форми та методи навчання, скеровані на формування передбачених ОПП компетентностей. ОК 02. «Іноземна мова», ОК 3. Інформаційно-комунікативні технології, ОК 7 Нові професійні ролі і завдання вчителя в контексті концепції Нової української школи, виробничі практики орієнтовані на формування компетентностей, що забезпечують здатність до вдосконалення комунікативної культури (ЗК 2). ОК 4. Сучасні освітні методики та технології у викладанні історії у профільній середній та вищій школі, ОК 5. Шкільний курс «Історія та методика його викладання у профільній школі», ОК 06 Педагогічна творчість вчителя та методика організації навчання у профільній школі розвивають уміння володіти сучасними технологіями освіти, розрізняти, осмислювати й використовувати традиційні та інноваційні підходи до навчання історії у закладах освіти (ЗК 3, 5, 8; ФК 2, 8, 10). Проходження виробничих практик слугує формуванню вміння неупереджено сприймати індивідуальні особливості особистості, належно реагувати на вчинки здобувачів освіти, аналізувати педагогічні процеси та демонструвати і застосовувати знання психолого-педагогічних механізмів комунікації (ЗК 6 7, ФК 4, 5). Зустрічі зі здобувачами та НПП засвідчили, що формування соціальних навичок здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять. Використання різноманітних форм і методів організації навчальних занять сприяють формуванню вмінь і навичок вільно висловлюватись з приводу професійних, соціальних та політичних питань, коректно відстоювати власну точку зору, робити обґрунтовані висновки та приймати відповідальні, обґрунтовані рішення тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Розробники ОПП, під час її перегляду у 2021 році, послуговувалися вимоги професійного стандарту «Вчителя закладу загальної середньої освіти» (наказ Мінекономіки України № 2736 від 23.12.2020 р.). (<http://surl.li/afigs>). Основні вимоги Стандарту впроваджені у формування загальних та фахових компетентностей, спрямованих на поглиблення професійних навичок випускників до роботи в умовах Нової української школи.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановлено, що в організації освітнього процесу ОПП домінує самостійна форма роботи здобувачів. Із 2700 годин, відведених на освоєння ОПП, аудиторні заняття становлять 490 години (18,1 %), натомість самостійна робота – 2210 годин (81,9 %). Тож аудиторні форми навчальної роботи здобувачів становлять менше однієї п'ятої від загального обсягу навчального часу, що у випадку неналежної самостійної роботи здобувачів, може ставити під сумнів якість засвоєння ПРН та формування необхідних програмних компетентностей. Певні застереження викликає структурування ОПП та освітнього процесу за семестрами. Згідно логічно-послідовної структури ОПП на її опанування здобувачами виносяться у першому семестрі 8 ОК; у другому – 6 ОК; у третьому – 5 ОК. У першому семестрі тижневе аудиторне початкове навантаження складає 16 годин, у другому – 11 годин, а у третьому – 30 годин. Якщо врахувати, що співвідношення аудиторної та самостійної роботи на ОПП складає більше ніж один до п'яти, то для фактичного опанування обсягу навчального матеріалу передбаченого розробниками, здобувачам у першому семестрі необхідно витратити 80 годин на тиждень (по 16 годин протягом п'яти робочих днів), у другому 55 годин на тиждень (по 11 годин протягом п'яти робочих днів), а у третьому семестрі понад 150 годин на тиждень (по 21 годині в день без вихідних). Отже, на думку ЕГ структура ОПП потребує суттєвого корегування та збалансування. ЕГ група рекомендує збалансувати в структурі ОПП співвідношення аудиторної та самостійної роботи здобувачів шляхом збільшення аудиторних форм роботи; звузити фокус ОПП та зменшити загальну кількість ОК; оптимізувати структуру та зміст навчальних дисциплін освітньо-педагогічного блоку; збалансувати співвідношення між ОК освітньо-педагогічного спрямування та ОК історичного профілю.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною освітою на ОПП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивні практики: тісна співпраця із базами виробничих практик та належний рівень організації виробничих практик; належна освітньо-педагогічна підготовка.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони, недоліки: суттєве домінування в структурі ОПП освітньо-педагогічної компоненти; предметна та проблемна скерованість, запроваджених в ОПП теоретичних освітньо-педагогічних дисциплін тісно між собою пов'язана та перегукуються одна з одною; відсутність чіткого фокусу на підготовку вчителя за предметною спеціалізацією історія (його вужчої предметної спеціалізації чи професійно-педагогічної скерованості); недостатня частка у нормативній структурі ОПП ОК, які формують спеціальні (фахові) компетентності історика; фахові компетентності історика формуються, здебільшого, за рахунок вибіркової частини ОПП; обмеження можливостей формування здобувачами ІОТ із визначеного розробниками та ЗВО переліку вибірових навчальних дисциплін; відсутність можливостей довільного вибору навчальних дисциплін з інших ОП та освітніх рівнів. Рекомендовано: переглянути та збільшити блок дисциплін спеціальної (фахової) підготовки, які забезпечують формування фахових компетентностей історика; оптимізувати структуру та зміст навчальних дисциплін освітньо-педагогічного блоку; збалансувати співвідношення між ОК освітньо-педагогічного спрямування та ОК історичного профілю; конкретизувати, через які форми та методи навчальної роботи, їх тематичне наповнення ОК забезпечують досягнення ПРН; розширити можливості вибору навчальних дисциплін з інших ОП та освітніх рівнів; зменшити фактичне навчальне навантаження здобувачів; збалансувати в структурі ОПП співвідношення аудиторної та самостійної роботи здобувачів, шляхом збільшення аудиторних форм роботи; звузити фокус ОПП та зменшити загальну кількість ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2 Застосовуючи голістичний та орієнтований на вдосконалення ОПП підходи, враховуючи позицію стейкхолдерів, експерти дійшли висновку, що освітньо-професійна програма загалом відповідає визначеному критерію. Зауваження та пропозиції щодо структури ОПП та її змістового наповнення, ЕГ розглядає як пропозиції до удосконалення ОПП, які були обговорені і належно сприйняті керівництвом ЗВО, гарантом та НПП. Людський та ресурсний потенціал ЗВО дозволяє це зробити під час найближчого перегляду ОПП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Прийом на навчання здобувачів ОПП «Середня історія (Освіта)» МНУ здійснюється на основі «Правил прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського», затверджених Вченою радою університету (http://mdu.edu.ua/?page_id=11312). Правила прийому розроблені відповідно до «Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2021 році», затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України 15 жовтня 2020 року № 1274. Правила прийому на навчання за ОПП, оприлюднені на офіційному веб-сайті МНУ, є чіткими і не містять дискримінаційних положень (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/mnu-vstup2021.pdf>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відбір абітурієнтів для навчання за ОПП здійснюється із врахуванням специфіки підготовки та необхідних базових, початкових компетентностей, про що свідчить Програма фахового вступного випробування, яка охоплює все предметне поле історії України, всесвітньої історії та методики викладання у ЗЗСО бакалаврського рівня (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/mnu-2021-m-fvv5.pdf>). Необхідні вхідні фахові компетентності для вступників на ОПП визначаються під час складання фахового вступного випробування. Відповідно до Правил прийому 2021 року конкурсний відбір на ОПП здійснюється за результатами Єдиного вступного іспиту з іноземної мови (ЄВІ) Українського центру оцінювання якості освіти та фахового вступного випробування ЗВО у формі тестування. Для участі в конкурсі допускаються особи із ступенем бакалавра та магістра (спеціаліста), здобутих за будь-якою спеціальністю на умовах перехресного вступу. Конкурсний бал складається із суми балів фахового вступного іспиту, вступного іспиту з іноземної мови та середнього балу документа про здобутий освітній рівень, на основі якого здійснюється вступ. Прийом здобувачів здійснюється на денну та заочну форми навчання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, в МНУ регламентують «Положення про організацію освітнього процесу» (п. 6.5) (<http://surl.li/iwkn>), «Положення про визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти України МНУ імені В. О. Сухомлинського» (п.1.5, п.2.4) (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/nakaz-354.pdf>), «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність МНУ імені В. О. Сухомлинського» (п.5.1.) (<http://surl.li/jxpw>). Визнання результатів раніше складених студентом дисциплін в інших ЗВО здійснюється на підставі академічної довідки або додатку до документа про вищу освіту, виданого іншим ЗВО, або на підставі навчальної картки, завірених в усталеному порядку. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти – партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС, або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень студентів, прийнятої у країні закладу вищої освіти – партнера, якщо в ній не застосовується ЄКТС Практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти на ОПП не застосовувалася.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в МНУ регулюється «Положенням про неформальну освіту учасників освітнього процесу» (<http://surl.li/qnmh>). Відповідно до п. 2.3 ЗВО визнає результати навчання здобуті у неформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10 % від загального обсягу кредитів передбачених ОПП. Процедура визнання результатів навчання здійснюється на підставі заяви здобувачів, у якій зазначається про набуті результати навчання, спосіб та обсяг їх набуття, навчальні дисципліни з яких можуть бути зараховані ці результати. Для визнання результатів навчання наказом ректора створюється предметна комісія. Предметна комісія визначає метод оцінювання результатів навчання відповідно змісту ОПП та дає 10 робочих днів для підготовки здобувачів до підсумкового оцінювання набутих знань з кожної дисципліни та 20 днів, якщо потрібно підготувати письмову роботу. На підставі атестації предметна комісія формує протокол про зарахування чи незарахування результатів навчання у межах визначеної дисципліни, обсяг, відповідно до робочої програми навчальної дисципліни, набутих знань та їх рівень. Результати навчання отримані у неформальній освіті зараховувалися здобувачам ОПП першого року навчання Батраку В., Назарову Ю., Маснюку В. за певними темами навчальної дисципліни «Методика і технології навчання історії у ЗЗСО та ЗВО» на підставі наданих сертифікатів (<http://surl.li/afikp>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У МНУ запроваджена прозора та зрозуміла система відбору здобувачів ОПП; нормативними документами МНУ передбачені можливості академічної мобільності та зарахування результатів навчання у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На ОПП «Середня освіта (Історія)» МНУ не застосовується практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Рекомендовано запровадити практику академічної мобільності та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти для здобувачів ОПП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітньо-професійна програма в загальному відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей, програмних результатів навчання та можуть бути усунуті найближчим часом.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання в МНУ регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/iwkn>), «Положенням про організацію самостійної роботи студентів» (<http://surl.li/afgv>), «Положенням про організацію і проведення комп'ютерного тестування студентів» (<http://surl.li/afioq>), «Положенням про визначення системи та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» (<http://surl.li/iwko>) тощо. Вони відображені у Таблиці 3 «Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання». Перевага надається предметно-мовному інтегрованому навчанню (CLIL), словесним, наочним, практичним методам; навчальній дискусії; он-лайн консультуванню; інтерактивним методам; проблемним лекціям з елементами дискусії; методам дистанційної освіти; самостійній роботі тощо. Ознайомлення з документацією, відомостями про СО, відповіді здобувачів (у тому числі і представників органів студентського самоврядування) і викладачів під час інтерв'ю дають підстави стверджувати, що в цілому форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОПП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Про такі сприяння і відповідність заявили і 89% здобувачів ОПП, проанкетованих з 1.12.2020 по 22.02.2021 (<http://surl.li/afiri>). І здобувачі ОПП, і викладачі солідарні в тому, що методи навчання і викладання дають здобувачу можливість вільно спілкуватися з викладачем, критично осмислювати інформацію, висловлювати і відстоювати власні погляди. Під час інтерв'ю підтверджена інформація відомостей про СО, що згідно з принципами академічної свободи викладачі самостійно розробляють НП і РП до ОК, враховуючи ЗК, СК та ПРН за ОПП; самостійно структурують навчальний матеріал, визначають види самостійної роботи, методи навчання і викладання. Такий підхід передбачений «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/iwkn>), «Положенням про навчально-методичне забезпечення спеціальностей» (<http://surl.li/afiro>) і «Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти та етикету академічних взаємовідносин» (<http://surl.li/rpgrm>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Результати вивчення відомостей про СО, документації та проведення інтерв'ювання свідчать, що учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК. На сайті кафедри історії містяться посилання на розміщене в Moodle навчально-методичне забезпечення кожного ОК ОПП, що акредитується (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=5185). Там же розміщені для загального доступу освітньо-професійні програми 2020 і 2021 років та навчальні плани 2020 і 2021 років, так само як і рецензії на відповідні програми. Під час інтерв'ю зі здобувачами та викладачами ОПП була підтверджена інформація відомостей про СО, що учасники освітнього процесу інформуються на першому занятті з кожної НД про мету, очікувані та ПРН, критерії оцінювання і засоби діагностики результатів навчання, тематику лекційних і семінарських (практичних) занять та індивідуальних завдань, перелік питань, які виносяться на самостійне опрацювання, форми поточного та підсумкового контролю, порядок та критерії оцінювання, рекомендовані джерела інформації. Паралельно з електронними версіями у Moodle, на кафедрі історії зберігаються і є доступними для здобувачів паперові версії інформаційно-методичного забезпечення навчальних дисциплін. При виникненні запитань щодо ОК і організації освітнього процесу здобувачі мають можливість звертатись до викладачів, на кафедру та задавати питання в спеціально створених на початку навчального року групах у Viber і Telegram. Як вдалося переконатись під час

інтерв'ю, здобувачі задоволені ступенем доступності та зрозумілістю інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час інтерв'ю зі здобувачами, викладачами, стейкхолдерами, адміністрацією та керівниками структурних підрозділів, відповідальними за навчально-методичну роботу, внутрішнє забезпечення якості освіти, впровадження академічної доброчесності, за наукову та міжнародну роботу була підтверджена інформація відомостей про СО, що на ОПП, яка акредитується, ЗВО прагне забезпечувати поєднання навчання і досліджень залученням здобувачів під час асистентської та виробничої практики до проведення різних видів науково-дослідницької роботи (зокрема, директор Миколаївського муніципального колегіуму імені В. Д. Чайки, к.і.н., доцент, народний вчитель України Сергій Січко розповів, що магістранти ОПП залучаються до підготовки учнями колегіуму МАНівських робіт); написанням здобувачами під керівництвом викладачів тез для участі в конференціях, а також наукових статей, реферативних, контрольних, дослідницьких, проектних робіт; участю у конкурсах студентських наукових робіт. Крім того, як зазначила проректор з науково-педагогічної роботи Олена Кузнецова, складовою кожної навчальної дисципліни є науково-дослідні завдання. Як і зазначається у Таблиці з «Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання», проектні, проблемно-пошуковий, дослідницький методи використовуються при проходженні виробничої (науково-педагогічної) практики, а дослідницький метод навчання та пошуковий метод – при вивченні ОК. ОЗ – «Інформаційно-комунікаційні технології». Робочі програми навчальних дисциплін ОПП включають посилання на відповідні наукові праці викладачів цієї ОПП. При цьому недоліком ОПП є відсутність в навчальному плані магістерської роботи, під час написання якої і мали б поєднуватись навчання і дослідження. Під час інтерв'ю відповідний недолік був визнаний як викладачами, так і адміністрацією ЗВО. Проректор з науково-педагогічної роботи Олена Кузнецова запевнила, що вже розглядаються плани введення магістерської роботи до навчального плану.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Перегляд змісту НД ОПП, оновлення змісту РП відбувається з періодичністю раз на рік, що передбачено «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/iwkn>) та «Положенням про навчально-методичне забезпечення спеціальностей» (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/order308.pdf>). Під час інтерв'ю викладачі та представники адміністрації ЗВО запевнили, що перегляд ОК здійснюється на основі наукових досліджень і сучасних практик, враховуючи зміну освітньої парадигми середньої освіти, а також побажання здобувачів і стейкхолдерів. В свою чергу, і здобувачі, і стейкхолдери також стверджують, що їхні побажання враховувались під час перегляду ОК. Гарант ОПП засвідчив, що саме здобувачі та стейкхолдери, нарівні з викладачами, виступають ініціаторами внесення змін до ОК. Які саме сучасні практики та наукові досягнення слід використовувати у навчанні, визначається відповідним викладачем згідно з принципами академічної свободи; згодом відповідні зміни розглядаються на засіданні кафедри. Як зазначила під час інтерв'ю викладач Ганна Маринченко, в кінці кожного курсу викладачі отримують feedback здобувачів, для чого використовується у тому числі і платформа Mentimeter.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

21 вересня 2020 р. була прийнята «Стратегія інтернаціоналізації МНУ ім. В. О. Сухомлинського на 2020-2025 рр.» (<http://surl.li/afiuu>). Ще 28 листопада 2016 р. було затверджене «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського», яке регулює в тому числі і питання міжнародної академічної мобільності. Під час інтерв'ю дієвою реальною перевагою ОПП у порівнянні з іншими в питаннях зв'язків навчання, викладання та наукових досліджень з інтернаціоналізацією, неодноразово називався той факт, що на кафедрі історії працює к.і.н. Маріанна Ласінська – керівник відділу міжнародних зв'язків та академічної мобільності університету. З НПП ОПП В. Пархоменко і Н. Бутлай пройшли закордонне наукове стажування в University of Economy (Bydgoszcz, Poland) (2020 р.), Л. Хрящевська, Н. Рижева і Г. Маринченко – в University of Finance, Business and Entrepreneurship (Sofia, Bulgaria, 2021), М. Ласінська – в Міжнародному центрі університетського викладання історії Єврейської Цивілізації при Єврейському університеті (м. Єрусалим, Ізраїль, 2016). Викладачі В. Пархоменко, Л. Хрящевська, Н. Рижева і Г. Маринченко мають наукові публікації в журналах, які індексуються в базах Scopus та WoS. Викладачам і здобувачам забезпечується безкоштовний доступ до цих міжнародних наукометричних баз. Випускниця ОПП 2020 р. О. Апунович стажувалась у Греції за програмою "Healthy You(th)", здобувачка Руслана Сантар брала участь у конференції в Будапешті. Іноземці на ОПП не навчаються, але вони залучаються до наукових заходів, які організуються МНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

На кафедрі історії працює і викладає на ОПП «Методологію історії», «Дискусійні питання історії України» та «Історіографію археології» керівник відділу міжнародних зв'язків та академічної мобільності університету, що суттєво сприяє активізації інтернаціоналізації діяльності НПП і здобувачів ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недоліком є відсутність у навчальному плані ОПП магістерської роботи, під час написання якої мали б поєднуватись навчання і дослідження. Рекомендується переглянути ОПП та передбачити в ній написання і захист здобувачами магістерських робіт.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Програма, що акредитується, за кожним з підкритеріїв і в цілому відповідає визначеному критерію. Вищезазначений недолік не є суттєвим/критичним, оскільки, по-перше, поєднання навчання і досліджень забезпечується за рахунок інших ОК; по-друге, акредитується ОПП, а не ОНП; по-третє, Стандарт вищої освіти для магістрів спеціальності 014 Середня освіта (Історія), який би визначав обов'язковість магістерської роботи, наразі відсутній.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Поточний, підсумковий і повторний контроль на ОПП регламентуються «Положенням про організацію контролю якості навчання» (<http://surl.li/afivs>), «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/iwkn>) і «Положенням про незалежні комплексні тести для перевірки сформованості професійних компетентностей студентів» (<http://surl.li/afivo>). Ознайомлення з документацією, Таблицею 3. «Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання» відомостей про СО та інтерв'ювання здобувачів і викладачів дають підстави погодитись з тезами відомостей про СО, що форми та методи поточного контролю враховують студентоцентричний та індивідуальний підходи в організації освітнього процесу, сприяють систематизації та закріпленню знань і вмінь. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та ПА. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку. Результати складання екзаменів оцінюються за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS, а заліків – за шкалою «зараховано», «незараховано» та шкалою ECTS. Форми контрольних заходів, критерії оцінювання та процедура підрахунку сумарної кількості балів прописуються у робочих програмах ОК, що розміщені на сайті кафедри (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=4675), а в паперовому вигляді – на кафедрі історії і є доступними там для здобувачів. Діє практика, згідно з якою викладачі доводять до відома здобувачів цю інформацію на початку читання відповідного курсу. Під час інтерв'ювання і здобувачі, і випускники ОП зійшлися на тому, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є (були) для них чіткими та зрозумілими.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для магістрів спеціальності 014 “Середня освіта (Історія)” наразі відсутній. Підсумкова атестація здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту, що включає питання з всесвітньої історії, історії України та методик викладання історії в ЗЗСО та ЗВО. Програма цього іспиту 2021 р. розміщена на сайті кафедри історії (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=6181). Підсумкова атестація наразі не передбачає захист магістерської роботи, про що докладніше йдеться у підкритерії 4.3 цього звіту ЕГ.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів у МНУ регламентується «Положенням про проведення семестрового контролю в дистанційному режимі» (<http://surl.li/qnmq>), «Положенням про організацію контролю якості навчання» (<http://surl.li/afivs>), «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/iwkn>) і «Положенням про незалежні комплексні тести для перевірки сформованості професійних компетентностей студентів» (<http://surl.li/afivo>). Ці документи містяться на сайті ЗВО, де знаходяться у вільному доступі як для здобувачів, так і для викладачів. Специфікою ЗВО є те, що, як неодноразово зазначалось здобувачами, випускниками, викладачами, представниками адміністрації під час інтерв'ю, для об'єктивності проведення екзамену (причому мова йшла не тільки про комплексний кваліфікаційний іспит і не про перекладання) там створюється комісія у складі трьох викладачів, причому 1 з них має не викладати на відповідній ОПП. Діє «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», яке включає у тому числі і процедуру повторного проходження контрольних заходів. Складання екзаменів, заліків, контрольних та індивідуальних робіт допускається не більше 3 разів. Перекладання має відбуватись до початку наступного навчального семестру. В разі, коли цього не зроблено, здобувач відраховується. Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського» (<http://surl.li/iwkn>). Під час інтерв'ю викладачі, адміністрація та здобувачі підтвердили, що на ОПП випадків конфлікту інтересів та оскарження результатів контрольних заходів та атестації не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО наразі продовжує формуватись культура академічної доброчесності. Затверджені та діють «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та етикету академічних взаємовідносин у Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського», «Кодекс академічної доброчесності» (2 документи за одним посиланням: <http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/order63.pdf>), «Положення про визначення системи та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», «Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному університеті імені В.О. Сухомлинського» (<http://surl.li/iwkn>), в яких містяться політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Передбачена перевірка письмових робіт, публікацій статей студентів та НПП в наукових виданнях, перевірки всіх навчально-методичних та наукових робіт на наявність плагіату за допомогою програмно-технічних засобів AntiPlagiarism.NET, Unicheck, StrikePlagiarism.com. На запит ЕГ гарант завантажив до системи Нац. агентства договору ЗВО про надання послуг з ТОВ «ПЛАГІАТ» (Львів) від 21.04.2021, який передбачає використання StrikePlagiarism. Проблема полягає в тому, що на ОПП не передбачається написання курсових і магістерських робіт. Відповідно, відсутній їх репозитарій / база і звужене поле для перевірки робіт на наявність плагіату. Під час інтерв'ю викладачем Д.Нефьодовим було повідомлено, що відповідній перевірці піддаються, зокрема, роботи викладачів і здобувачів, що підготовлені до публікації, перед відсиленням їх до редакцій. «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та етикету академічних взаємовідносин у МНУ імені В. О. Сухомлинського» передбачає, що в разі порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути зобов'язані до повторного проходження оцінювання (тесту, контрольної роботи, заліку, іспиту тощо), до повторного проходження відповідного ОК ОПП; можуть бути позбавлені стипендії або ж відраховані з університету. Втім, як було неодноразово заявлено під час інтерв'ю, наразі випадків порушення академічної доброчесності на ОПП не фіксувалось, а отже, не мало місце і застосування вищеперелічених видів відповідальності. При цьому викладач Д. Нефьодов відповів, що в конкурсних роботах здобувачів мали місце некоректні цитування і самоплагіат, про що їм були зроблені зауваження, які обговорювались на засіданні кафедри. На сайті ЗВО у вкладці «Студенту» є сторінка «Академічна доброчесність». З серією серію Інфобюлетенів команди проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP) (http://mdu.edu.ua/?page_id=34418). Цього року здобувачі ОП пройшли курс «Академічна доброчесність», розроблений спільно American Councils for International Education, Посольство США в Україні, Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) на освітній платформі EdEra. Під час інтерв'ю здобувачі продемонстрували добру обізнаність із видами академічної недоброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У 2021 р. здобувачі ОПП пройшли курс «Академічна доброчесність», розроблений спільно American Councils for International Education, Посольство США в Україні, Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) на освітній платформі EdEra.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Поле для перевірки робіт здобувачів на наявність плагіату є звуженим через непередбачення на ОПП написання курсових і магістерських робіт. З тієї ж причини відсутній репозитарій / база відповідних робіт магістрантів. Після врахування сформульованої щодо критерію 1 рекомендації передбачити написання таких робіт, рекомендується створити відповідний репозитарій і перевіряти всі роботи на наявність плагіату.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП, що акредитується, за кожним з підкритеріїв і в цілому відповідає визначеному критерію, а вищезазначений недолік не є суттєвим/критичним з огляду на аргументи, викладені в обґрунтуванні рівня відповідності Критерію 4.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відомості про досвід наукової та науково-педагогічної діяльності викладачів ОПП, що додані до відомостей про СО (Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОПП), документація, розміщена на сайті ЗВО свідчать, що викладачі, задіяні до реалізації ОПП, мають високу академічну та професійну кваліфікацію, що дозволяє досягти задекларованих цілей та програмних результатів ОПП. До викладання на ОПП залучені, зокрема, завідувач кафедри, професор Надія Рижева (стаж 42 роки), завідувач кафедри, доцент В`ячеслав Зосімов (стаж 12 років), професор Світлана Заскалета (стаж 29 років), професор Наталя Буглай (стаж 17 років), доцент Раїса Вдовиченко (стаж 24 роки), доцент Леся Добровольська (стаж 22 роки), доцент Ігор Шпачинський (стаж 27 років), старший викладач Маріанна Ласінська (стаж 14 років), старший викладач Ганна Маринченко (стаж 6 років). Дисципліни, що викладаються у рамках ОПП, відповідають науковій та фаховій спеціалізації відповідних викладачів, що підтверджується наявністю наукових публікацій і методичних посібників. Зокрема, старший викладач Маріанна Ласінська, викладаючи «Дискусійні питання історії України», є авторкою чисельних фахових публікацій з історії Південної України; доцент В`ячеслав Зосімов, викладаючи «Інформаційно-комунікаційні технології», автором індексованих у Scopus статей «Complex Internet Data Management System», «Calculation the Measure of Expert Opinions Consistency Based on Social Profile Using Inductive Algorithms», монографій «Інформаційний аналіз управління процесами в складних системах: теорія та практика», «Ітераційні алгоритми індуктивного моделювання» тощо; старший викладач Ганна Маринченко, викладаючи «Сучасні освітні технології у викладанні історії», є авторкою індексованої у WoS статті «The development of teachers' professional competence...» та ін. Результати опитування здобувачів свідчать в цілому про задоволеність професіоналізмом НПП. Завідувач кафедри Надія Рижева повідомила, що в останній час відбулося значне корегування складу викладачів ОПП з акцентом у бік фахівців з педагогіки.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору НПП для забезпечення ОПП у МНУ регулюється «Порядком обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників МНУ імені В. О. Сухомлинського» (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/n-403d.pdf>), затвердженим у 2018 р. Для проведення процедури конкурсу наказом ректора щороку створюється університетська конкурсна комісія, очолювана проректором. До комісії включаються проректори, начальник відділу кадрів, керівники навчального відділу та відділу ліцензування і акредитації, представник профспілкової організації, уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції, юрисконсульт, декан факультету, завідувач кафедри на яку обирається претендент на посаду. З метою врахування у процедурі конкурсного добору рівня професіоналізму викладачів у МНУ згідно з «Положенням про рейтингову оцінку діяльності науково-педагогічних працівників МНУ імені В. О. Сухомлинського» (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/n-170-8.pdf>) проводиться рейтингове оцінювання НПП. Під час інтерв'ю представники деканату констатували, що по закінченні терміну контракту він продовжується не всім – у порівнянні з попереднім роком штатний розпис кафедри скорочений на 1,0 ставку. Завідувач кафедри Надія Рижева повідомила, що останній конкурсний добір відбувся у червні 2021 р., при цьому на 1 місце претендували 2 викладача. Є підстави

стверджувати, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Результати вивчення документації та проведення інтерв'ювання підтверджують інформацію відомостей про СО, що при реалізації ОПП стейкхолдери активно залучені до організації та реалізації освітнього процесу: беруть участь у обговоренні ОПП, вносять пропозиції для її удосконалення, рецензують та надають відгуки; беруть участь в анкетуванні щодо якості ОПП та в роботі методичного семінару, інших науково-методичних заходах кафедри історії (включно з Міжрегіональною онлайн-конференцією «Сучасна освіта: проблеми, реалії та перспективи». Як стверджували під час інтерв'ювання здобувачка Руслана Сантар, випускники Назарій Рубаняк, Анастасія Шутяк і Олександр Матюшенко, саме з їхньої ініціативи були внесені зміни в освітню програму у 2020 р. Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається і шляхом реалізації трьохсторонніх угоди щодо проходження здобувачами педагогічної практики на базі миколаївських закладів загальної середньої освіти. На сайті кафедри історії окремою сторінкою розміщене звернення до роботодавців, де останнім пропонуються наступні форми співпраці: розміщення інформації щодо актуальних вакансій на інформаційних ресурсах кафедри (сайт, соціальні мережі Instagram, Facebook); участь у «Ярмарку професій»; проходження студентами практик/стажування в установі/організації; проведення професійних майстер-класів для студентів від провідних фахівців установи/організації; проведення презентації роботодавця та організація ознайомчих екскурсій на підприємство (установу, організацію) для студентів та випускників кафедри історії (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=5582). Там же розміщена анкета для роботодавців. Під час інтерв'ю про тісну і багатопланову співпрацю з викладачами та здобувачами ОПП розповіли директор Миколаївського муніципального колегіуму імені В. Д. Чайки, к.і.н., доцент, народний вчитель України Сергій Січко, директор Миколаївської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 Ірина Пастушкова, вчитель історії Миколаївської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 22 Тетяна Іванова, методист, вчитель історії Миколаївської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 19 Анастасія Шутяк, вчитель історії Миколаївської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 53 Назар Гончаренко, завідувач кафедри філософії освіти, теорії й методики суспільствознавчих предметів Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, д.і.н., професор Ігор Ніколаєв, завідувач кафедри історії України ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», д.і.н., доцент Олександр Набока.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків забезпечується вже тим, що низка викладачів, задіяних у реалізації ОПП, одночасно є сумісниками у закладах загальної середньої освіти. Так, Л. Хрящевська є вчителем історії у Санаторній школі-інтернаті № 4, В. Кузовков - учителем історії ЗОШ № 26, Р. Вдовиченко працювала заступником директора, а також директором Миколаївської ЗОШ № 47. Як зазначила під час інтерв'ю декан факультету педагогіки та психології Олеся Олексюк, викладач кафедри історії Д. Нефьодов став вчителем-методистом, працюючи як в університеті, так і в школі. На сайті кафедри історії розміщено список з 19 лекцій, семінарів-практикумів та майстер-класів, проведених професіоналами практиками, експертами та представниками роботодавців у період з 18 грудня 2020 р. по 13 травня 2021 р. (документ «Залучення професіоналів практиків до освітнього процесу» http://history.mdu.edu.ua/?page_id=5582). Ці заняття проводились керівником Миколаївського обласного центру пошукових досліджень та редакційної діяльності; міжнародним експертом з освітніх технологій, тренером, директором Бельгійського освітнього центру; регіональним координатором взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Миколаївській області; вчителем-методистом, методистом відділу інноваційної діяльності Центру професійного розвитку педагогічних працівників комунальної установи Білоцерківської міської ради; начальником відділу інформації та використання документів державного архіву Миколаївської області; в. о. директора Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» та іншими.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОПП, забезпечуючи можливість не рідше як раз на 5 років проходити підвищення кваліфікації та стажування (що регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників...» (<http://surl.li/afiyx>). Кожен викладач має право вільно обирати місце, напрям, тематику і терміни підвищення кваліфікації та стажування. Причому у 2016 р. членами кафедри було пройдено 5 стажувань і підвищень кваліфікації, у 2017 – 1, 2018 – 9, 2019 – 5, 2020 – 14, 2021 – 13. Підтверджуються дані, подані у відомостях про СО, про підвищення кваліфікації та стажування НПП як в Україні, так і в Польщі, Ізраїлі та Болгарії. Одним із свідчень професійного розвитку викладачів є отримання сертифікатів про володіння іноземною мовою на рівні В2 В. Пархоменком у 2016 р., М. Ласінською у 2018 р., К.Горбенко у 2020 р., Н. Буглай і Д. Нефьодовим у 2021 р.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Задля стимулювання розвитку викладацької майстерності в ЗВО діє «Положення про встановлення та надання працівникам МНУ імені В. О. Сухомлинського доплат за науковий ступінь та вчене звання» (<http://surl.li/qotd>) і «Положення про конкурс робіт молодих учених МНУ імені В. О. Сухомлинського» (<http://surl.li/afizf>). З тією ж метою запроваджено рейтинги викладачів і кафедр. Завідувач кафедри Надія Рижева повідомила, що кафедра історії посідає 2 місце в рейтингу кафедр МНУ. За поданням ЗВО професор Н. Рижева у 2017 р. була нагороджена медаллю «За успіхи у науково-педагогічній діяльності», у 2018 - «Медаллю імені Івана Пулюя» (2018), 2019 - «Медаллю імені Ярослава Мудрого», 2020 - «Медаллю імені Івана Івановича Огієнка». Викладач Д. Нефьодов минулого року став переможцем конкурсу «Молода людина Миколаєва 2020» - номінація «Кращий молодий науковець».

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною є підтримання ЗВО найтісніших ефективних різнопланових контактів з роботодавцями та професіоналами-практиками Миколаївського регіону.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

При тому, що дисципліни, які викладаються у рамках ОПП, відповідають спеціалізації відповідних викладачів, що підтверджується наявністю наукових публікацій і методичних посібників, сам перелік цих дисциплін, як зазначається в звіті ЕГ щодо критерію 2, потребує корегування. Тож виходячи з об'єктивних вимог до якості освітньої програми рекомендується надалі ширше задіювати до викладання саме викладачів історичних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП, що акредитується, загалом відповідає визначеному критерію за кожним з 6 підкритеріїв, хоча при цьому і не має інноваційного/взірцевого характеру, що, згідно з п. 7 «Положення про акредитацію освітніх програм», і характеризує рівень відповідності «В».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомлення з матеріально-технічним забезпеченням навчального процесу за даною ОПП дозволило встановити наступне: для її реалізації використовується належне навчально-методичне забезпечення, доступ до якої можна отримати безпосередньо в науковій бібліотеці МНУ або в електронній бібліотеці, що забезпечує вільний доступ до електронних ресурсів освітніх компонентів, електронних баз вітчизняних та іноземних наукових видань (<http://library.mdu.edu.ua>), певна кількість матеріалів зберігається на кафедрі і у НПП. Викладачі, які забезпечують освітній процес мають можливість проводити заняття з технічним супроводом. Для цього використовуються комп'ютерні класи та аудиторії, які обладнані мультимедійними дошками, науково-дослідна лабораторія археології та домодерної історії Півдня України та з спеціалізовані кабінети. Осучасненню освітнього процесу та побутових потреб здобувачів слугують WI-FI доступ до інтернету, спортивний майданчик, гуртожиток. Резюмуючи вищевикладене ЕГ констатує, що матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ під час виїзної /дистанційної акредитаційної експертизи мала змогу ознайомитися з опитуваннями здобувачів та їх результатами стосовно рівня задоволеності ОПП (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=5771). Інтерв'ювання підтвердили, що здобувачі та НПП ОПП мають безоплатний доступ до бібліотеки, інформаційних ресурсів, медичного пункту, парку відпочинку, спортивних майданчиків, науково-дослідної лабораторії, комп'ютерних класів та мають можливість проживання в гуртожитку. Реалізувати власні творчі уподобання та потреби здобувачі можуть у творчому центрі "Естетика". Формуванню соціальних навичок і визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання також сприяє студентське самоврядування та студентське наукове товариство.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Огляд приміщень, спілкування зі студентами, представниками адміністрації і допоміжних служб дозволили встановити, що освітнє середовище для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою є безпечним і дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Санітарно-технічний стан приміщень, навчально-лабораторних аудиторій, відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Згідно інформації, наданої здобувачами та НПП, серед здобувачів вищої освіти на ОПП проводиться опитування щодо їхніх потреб та інтересів, за результатами яких, можна зробити висновок, що здобувачі задоволені станом забезпечення безпеки життєдіяльності в університеті (89%). Під час запланованих зустрічей (згідно програми візиту) скарг щодо незадоволеності безпечністю освітнього середовища не було, що дає підстави ЕГ зробити висновок щодо відповідності ОПП цьому підкритерію.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримки здобувачів, які навчаються за ОПП, регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу МНУ імені В. О. Сухомлинського» (<http://surl.li/iwkn>) та «Положенням про факультет педагогіки та психології МНУ імені В. О. Сухомлинського» (<http://surl.li/afizt>) і забезпечується координаторами групи, НПП кафедри, деканатом. На основі Положень здійснюється розробка основних документів, де визначено його нормативно-правові засади, зокрема форми навчання, види навчальних занять, контроль та оцінка якості освітнього процесу. Інформаційна підтримка здобувачів за ОПП здійснюється через мережу Інтернет та сайти університету (<http://mdu.edu.ua>), факультету (<http://psp.mdu.edu>), кафедри (<http://history.mdu>) та репозитарій, інформація на яких систематично оновлюється. Консультативну допомогу з питань особистісного та професійного розвитку надає Центр психологічної служби (<http://surl.li/afizz>). Соціальна підтримка здобувачів реалізується через створення умов для соціального та інтелектуального розвитку (фейсбук, інстаграм), надання соціальних стипендій, що регулюється «Правилами призначення стипендій» (<http://surl.li/afjac>). Результати призначення стипендій представлені на сайті (<http://surl.li/afjae>). Соціальна підтримка здобувачів ОПП забезпечується розвиненою соціальною інфраструктурою університету, про що свідчить надана відеопрезентація ЗВО, результати опитування та відгуки здобувачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно наданої гарантом інформації, на даний час здобувачі з обмеженими можливостями на ОПП не навчаються. Під час ознайомлення із матеріально-технічною базою ЗВО, ЕГ пересвідчилася, що у навчальних корпусах облаштовані пандуси та кнопка виклику особи для супроводу, для осіб з проблемами зору передбачені умовні позначки на скляних дверях та підлозі. Надання допомоги особам з обмеженими можливостями регулюється «Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування МНУ імені В. О. Сухомлинського» (затверджений наказом ректора МНУ імені В. О. Сухомлинського 01.06.2018 р. №181).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що у МНУ запроваджено чітку та зрозумілу процедуру вирішення конфліктних ситуацій, яка регламентується «Положенням про порядок запобігання та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у МНУ імені В. О. Сухомлинського» (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/nakaz-356.pdf>), «Антикорупційною програмою» (http://mdu.edu.ua/?page_id=5048), «Положенням про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції» (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/corruption-2020-2.pdf>). Вирішенню конфліктних ситуацій та наданню підтримки здобувачам, викладачам та співробітникам, які потребують допомоги у складних життєвих ситуаціях, сприяє Центр психологічної служби (http://mdu.edu.ua/?page_id=8505). Його діяльність спрямована на надання кваліфікованої, екстреної, анонімної, безкоштовної допомоги студентам (конфлікти з батьками, викладачами, міжособистісні конфлікти, страхи, депресії тощо), викладачам і співробітникам університету, що переживають кризові ситуації й потребують додаткової інформації з різних питань, а також для профілактики й попередження у молоді девіантної, делінквентної та суїцидальної поведінки. Засобом комунікації у конфліктних ситуаціях слугують електронна скринька довіри та номер телефону довіри, які розташовані на сайті кафедри (<http://history.mdu.edu.ua>). Функції врегулювання конфліктних ситуацій та надання психологічної підтримки також покладені на омбудсменів з питань вирішення конфліктів (студентський омбудсмен - Саковська В.; омбудсмен НПП, представник профкому - Щербак І.). Під час інтерв'ю викладачі, адміністрація та здобувачі підтвердили, що випадків конфлікту інтересів та оскарження результатів контрольних заходів та атестації в учасників освітнього процесу на ОПП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ відзначає належний рівень навчально-методичного забезпечення ОПП та вільний доступ до електронних ресурсів і електронних баз вітчизняних та іноземних наукових видань наукової бібліотеки МНУ; належний рівень матеріально-технічних ресурсів (стан лабораторій, аудиторій та їх технічна комплектація) та навчально-методичного забезпечення освітньої програми; безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси; створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабке поєднання освітнього процесу та його матеріально-технічного забезпечення із науковою, інноваційною складовою. Рекомендовано створити спеціалізовані лабораторії науково-педагогічної майстерності, які забезпечували б формування у здобувачів науково-дослідницьких, інноваційних компетентностей передбачених 7 рівнем НРК.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітньо-професійна програма загалом відповідає визначеному критерію, недоліки не є суттєвими і можуть бути усунені під час найближчого перегляду та удосконалення ОПП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Відповідно до відомостей самооцінювання та аналізу нормативної документації, процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регулюється «Положенням про освітні програми у Миколаївському національному університеті імені В.О. Сухомлинського» (<http://mdu.edu.ua/wpcontent/uploads/order-170.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://mdu.edu.ua/wpcontent/uploads/nakaz-304.pdf>), «Положенням про визначення системи та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/nakaz-280.pdf>). Частота перегляду ОПП залежить від поданих пропозицій щодо внесення змін і вдосконалення освітньої програми. До

перегляду ОПП долучені: гарант, НПП, стейкхолдери та роботодавці, керівники баз практик, а також здобувачі вищої освіти. Оновлення фіксуються у навчальному плані, матрицях відповідності, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик. Перегляд ОПП відбувся у 2020 та у 2021 р. Відповідно до рішення кафедри змінено зміст нормативної ОК «Історіографія археології» та її назву на «Сучасна історіографія вітчизняної історії». Зміни змісту та назви ОК ініційовано гарантом ОПП В.А. Пархоменком з метою приведення її у відповідність до сучасних наукових узагальнень в галузі історичних досліджень та кращої підготовки майбутніх фахівців у зв'язку із прийняттям професійного стандарту вчителя ЗЗСО. Відбулися зміни у розподілі кредитів, наприклад, за ініціативою Хрящевської Л.М. оптимізовано кількість кредитів для вивчення методики і технології навчання історії та об'єднання цих дисциплін в інтегрований курс. Зміни у навчальному плані відображено у робочих програмах НД та практик. Так, в ОПП 2021 р. враховано рекомендації ректорату: обсяг практичної підготовки збільшено до 30 кр.; вибірково частину ОК розділено на 2 блоки: НД загальної підготовки (9 кр.) та НД спеціальної (фахової) підготовки (14 кр.); розширено перелік ВД.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Аналіз організації освітнього процесу на ОПП засвідчив, що у МНУ застосовується ряд механізмів для системного і широкого залучення здобувачів до перегляду та удосконалення ОПП. Одним із таких дієвих інструментів є використання електронних онлайн платформ анонімного опитування. Спеціалісти відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти розробляють та проводять опитування здобувачів щодо поліпшення ОПП, відповідності ОПП їх запитам, якості викладання НПП тощо (<http://surl.li/afhms>). Для швидкого реагування гарантом ОПП та НПП, анонімне опитування щодо якості та поліпшення ОПП проводиться і випусковою кафедрою (<http://surl.li/afhmu>). Участь здобувачів у перегляді й удосконаленні ОПП також забезпечується через розбудовану систему самоврядування та їх участь у представницьких органах ЗВО. Здобувачі входять до складу Вченої ради Університету та факультету, що дозволяє їм вносити власні пропозиції щодо ОПП під час його обговорення та затвердження. Представники від кожного курсу приймають участь у засіданнях кафедри історії, де обговорюються питання оновлення й перегляду змісту ОПП. Як засвідчили зустрічі із здобувачами та НПП найактивніше вони долучаються до формування переліку вибірових дисциплін. ЕГ пересвідчилася, що в МНУ до організації та моніторингу якості освітнього процесу активно залучаються органи самоврядування здобувачів освіти. Згідно з Положенням про студентське самоврядування (<http://surl.li/afhox>) органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та вирішенні питань щодо вдосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи студентів, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування; проводять організаційні, просвітницькі, наукові, спортивні, оздоровчі та інші заходи; беруть участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти; вносять пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм у розділі варіативної частини; вносять пропозиції щодо розвитку матеріальної бази закладу вищої освіти, у тому числі з питань, що стосуються побуту та відпочинку студентів. Рішенням студради запропоновано призначити іменні стипендії Президента та міського голови здобувачу ОПП Матюшенко О. (<http://surl.li/afhpc>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Аналіз відомостей самооцінювання та експертиза організації і впровадження освітнього процесу засвідчили, що задля забезпечення якості підготовки здобувачів ОПП, кафедра історії активно співпрацює з ЗЗСО, районними і міськими відділами освіти, методичними об'єднаннями вчителів районів, центрами професійного розвитку педагогів. Пропозиції роботодавців обговорюються та узагальнюються під час організації педагогічних практик здобувачів ОПП. Адміністрація та вчителі шкіл постійно залучаються до наукових та науково-практичних конференцій, на профорієнтаційні заходи. Під час моніторингу ОПП, до анкетування з метою оцінки якості ОПП, залучені працевлаштовані. Роботодавці (С. Січко, директор Миколаївського муніципального колегіуму імені В. Д.Чайки) беруть активну участь у роботі методичних семінарів кафедри історії, під час яких обговорюються питання змісту ОПП. На основі зібраних пропозицій здійснюється модернізація та перегляд ОПП. Експертиза впровадження освітньої діяльності із підготовки здобувачів ОПП дає підстави ЕГ стверджувати, що МНУ враховує рекомендації роботодавців до підготовки вчителів історії, вносить відповідні зміни до ОПП та створює необхідні для цього умови.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час експертизи ОПП та інтерв'ювання НПП, адміністрації факультету та ЗВО ЕГ встановила, що у МНУ запроваджена практика опитування випускників щодо їх кар'єрного шляху, зокрема діє Центр кар'єри та працевлаштування. На сайті університету розміщена і оновлюється інформація щодо наявності вакансій для випускників (http://mdu.edu.ua/?page_id=252). Моніторинг вакансій фахівців за спеціальностями, що готує, щомісяця здійснює також кафедра історії. Інформація про вакансії та працевлаштування своїх випускників розміщується на сайті (<http://history.mdu.edu.ua/?cat=10>). Між випускниками та НПП ОПП налагоджена ефективна співпраця. Випускники з професійних питань звертаються у разі потреби за консультаціями (телефонують або

приїздять до університету). Збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників кафедри історії здійснюється шляхом проведення серед них усних та онлайн опитувань (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=6260).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи ОПП ЕГ встановлено, що більшість змін в ОПП 2020 та 2021 років внесені із урахуванням побажань стейкхолдерів, про що свідчать витяги з протоколів засідання кафедри історії, результати анкетування здобувачів щодо якості освітнього процесу та зустрічі із випускниками та здобувачами. Результатом ініціативи здобувачів стали: введення до ОПП курсу «Методика і технології навчання історії у ЗЗСО та ЗВО» ОПП 2020 р. (пропозиція випускниці 2019 р. Копилової А.); виділення трьох кредитів на підготовку до кваліфікаційного іспиту (пропозиція випускника 2019 р. Матюшенко О.). У витягах із протоколів засідань кафедри історії, наданих на додатковий запит ЕГ, зафіксовано ініціативу здобувачів про винесення із нормативної у вибірково частину ОПП авторських курсів «Історіографія археології», «Дискусійні питання історії України», «Методологія історії» та формування переліку вибіркових дисциплін не за блючною системою, а з широкою тематики різних напрямів, що дозволяє здобувачам забезпечити їхні інтереси та запити. Дана ініціатива була втілена під час перегляду ОПП у 2021 році. З ініціативи здобувачів і роботодавців в ОПП 2020 та 2021 років збільшено також теоретичну та практичну складову освітньо-педагогічної підготовки, про що детально описано у частині звіту за критеріями 2 та 4.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація ОПП здійснюється вперше, результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОПП, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Висновки щодо цього підкритерію базуються в значній мірі на аналізі інших підкритеріїв, так як культура якості є запорукою успішного навчання здобувачів вищої освіти. На підставі вивчення нормативних документів МНУ, інтерв'ювання стейкхолдерів та роботодавців, спілкування з адміністрацією ЗВО і допоміжними службами ЕГ робить висновок, що підрозділи, які забезпечують функціонування ОПП працюють узгоджено і ефективно. Враховуються побажання здобувачів, НПП, роботодавців, стейкхолдерів та випускників. Відповідно до «Положення про визначення системи та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Миколаївському національному університеті імені В.О. Сухомлинського» (<http://surl.li/iwko>) контроль за процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти забезпечує Центр забезпечення якості освіти (http://mdu.edu.ua/?page_id=560); контроль за розрахунком та виконанням навчального навантаження кафедрами, контроль за плануванням навчального навантаження науково-педагогічних працівників, контроль за якістю освіти студентів та розробка заходів щодо її покращення, контроль за формуванням штатного розпису кафедр – навчальний відділ (<http://mdu.edu.ua/wpcontent/uploads/nakaz-355.pdf>); реалізація державної політики в галузі науки, контроль виконання наукової роботи, участь в організації підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників – науковий відділ (<http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/nakaz-353.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми; роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери; запроваджена практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми; в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Підрозділи, які забезпечують діяльність та ефективність ОПП функціонують узгоджено і ефективно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліком реалізації практик передбачених цим критерієм є те, що слідуючи рекомендаціям здобувачів та роботодавців, група забезпечення ОПП, під час її останнього перегляду, неналежно проаналізувала можливий негативний вплив цих змін на якість ОПП, про що вказано у зауваженнях ЕГ викладених у звіті за 2 та 4 критеріями. Рекомендовано включити в анкети опитування щодо якості ОПП більшу кількість відкритих питань, що дозволить ретельніше характеризувати якість ОПП здобувачами і роботодавцями; більш активно залучати до перегляду ОПП роботодавців; під час внесення змін до ОПП збалансовувати їх із нормативними вимогами МОН та НАЗЯВО щодо організації освітнього процесу та пропозиціями зацікавлених сторін.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, а також рекомендації щодо удосконалення ОПП у контексті критерію 8, ЕГ дійшла висновку, що ОПП відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в МНУ визначені «Статутом Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського» (<http://surl.li/pdav>) і реалізуються відповідно до затверджених Вченою радою МНУ положень: «Про організацію освітнього процесу», «Про визначення системи та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», «Про незалежні комплексні тести для перевірки сформованості професійних компетентностей студентів», «Про організацію самостійної роботи студентів», «Про академічну доброчесність здобувачів освіти та етикету академічних взаємовідносин», «Про практичну підготовку здобувачів вищої освіти», «Про рейтингову оцінку діяльності науково-педагогічних працівників», «Про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників МНУ імені В.О. Сухомлинського» та ін. Всі положення розміщені на сайті університету у вкладці «Реєстр нормативної бази» (http://mdu.edu.ua/?page_id=7488). Аналіз нормативно-правової бази МНУ та аналіз практик їх реалізації під час виїздної/дистанційної експертизи дають підстави ЕГ констатувати, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими та доступними для них, проте, як засвідчили зустрічі, здобувачі не завжди належно ознайомлені зі своїми правами та обов'язками.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОПП «Середня освіта (Історія)» ОС «магістр» 2020 та 2021 років оприлюднювалися на сайті для їх обговорення у передбачені вимогами терміни. Проекти отримали схвальні відгуки від стейкхолдерів і затверджені Вченою радою університету у встановленому порядку (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=5185). Всі зацікавлені сторони мали змогу подати свої відгуки і пропозиції щодо удосконалення ОПП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОПП «Середня освіта (Історія)» ОС «магістр» оприлюднено на сайті кафедри історії Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського у відкритому доступі в мережі Інтернет (http://history.mdu.edu.ua/?page_id=5185) для ознайомлення. Зустрічі із роботодавцями, здобувачами, випускниками засвідчили, що вони обізнані де оприлюднений проект ОПП і повсякчас мають можливість звернутися до нього за необхідності. Також було встановлено, що стейкхолдери, які були залучені до зустрічей із ЕГ, обізнані із змістом, цілями, ОК та ПРН ОПП. Експертиза підтвердила достовірність наведеної у звіті самоаналізу інформації стосовно підкритерію 9.3.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вся інформація відкрита, знаходиться у вільному доступі на сайті ЗВО. Сайт є зрозумілим для користувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною Критерію 9 є часткова обізнаність здобувачів вищої освіти з правами та обов'язками. Рекомендовано ЗВО вдосконалити методи ознайомлення здобувачів зі своїми правами та обов'язками за допомогою виховних заходів, тренінгів та інших заходів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики та окремі недоліки ОПП, які не є критичними, ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Середня освіта» (Історія) ОС «магістр» МНУ за критерієм Прозорість та публічність відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросочесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросочесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шваб Анатолій Георгійович

Члени експертної групи

Лиман Ігор Ігорович

Куштан Наталія Михайлівна